

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 25/00901-2
Saksbehandler Edgar Vegge

Høring på ny hjorteviltstrategi

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Viltutvalget	23.09.2025	16/25

Viltutvalget har behandlet saken i møte 23.09.2025 sak 16/25

Møtebehandling**Votering**

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Viltutvalgets vedtak

Viltutvalget i Kvinesdal kommune mener hjorteviltstrategien har truffet godt, temaene er viktige. Vi støtter satsingsområdene med forslag til tiltak. Utvalget har disse innspillene:

- Vi savner flere tydelige og gode fordeler for de som tar jobben med å utarbeide bestandsplaner.
 - Vi støtter et nytt varslingsystem for viltpåkjørsler, men det aller viktigste er fortsatt at bilføreren får svar når han/hun ringer politiet. Kapasiteten hos politiet må styrkes.
 - Fallviltarbeidet er en offentlig oppgave og må finansieres over statsbudsjettet, viltfondet er ikke rett plass å hente pengene fra.
 - Vi må få på plass et system der ødelagt natur får en prissatt verdi i konsekvensutredningene, slik at tapet kan veies opp mot samfunnsnytt.
-

Høring på ny hjorteviltstrategi

Kommunedirektørens innstilling:

Viltutvalget i Kvinesdal kommune mener hjorteviltstrategien har truffet godt, temaene er viktige. Vi støtter satsingsområdene med forslag til tiltak. Utvalget har disse innspillene:

- Vi savner flere tydelige og gode fordeler for de som tar jobben med å utarbeide bestandsplaner.
- Vi støtter et nytt varslingsystem for viltpåkjørsler, men det aller viktigste er fortsatt at bilføreren får svar når han/hun ringer politiet. Kapasiteten hos politiet må styrkes.
- Fallviltarbeidet er en offentlig oppgave og må finansieres over statsbudsjettet, viltfondet er ikke rett plass å hente pengene fra.
- Vi må få på plass et system der ødelagt natur får en prissatt verdi i konsekvensutredningene, slik at tapet kan veies opp mot samfunnsnytt.

Vedlegg

Saken kort fortalt

Landbruksdirektoratet har sendt på høring et utkast til strategi for forvaltning av hjortevilt, med høringsfrist 1. november 2025. Strategien skal gi retning for arbeidet med hjorteviltforvaltning i årene fremover og er ment å være et styringsverktøy for både nasjonale og lokale aktører.

Kommunedirektøren foreslår å spille inn følgende:

- Vi savner flere tydelige og gode fordeler for de som tar jobben med å utarbeide bestandsplaner.
- Vi støtter et nytt varslingsystem for viltpåkjørsler, men det aller viktigste er fortsatt at bilføreren får svar når han/hun ringer politiet. Kapasiteten hos politiet må styrkes.
- Fallviltarbeidet er en offentlig oppgave og må finansieres over statsbudsjettet, viltfondet er ikke rett plass å hente pengene fra.
- Vi må få på plass et system der ødelagt natur får en prissatt verdi i konsekvensutredningene, slik at tapet kan veies opp mot samfunnsnytt.

Bakgrunn

Landbruksdirektoratet har sendt på høring et utkast til strategi for forvaltning av hjortevilt, med høringsfrist 1. november 2025. Strategien skal gi retning for arbeidet med hjorteviltforvaltning i årene fremover og er ment å være et styringsverktøy for både nasjonale og lokale aktører.

Den forrige hjorteviltstrategien ble vedtatt i 2009, nå er altså en oppdatert utgave kommet på høring. Høringsdokumentene ligger på denne nettsida:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/om-direktoratet/horinger/horing-av-strategi-for-forvaltning-av-hjortevilt-hjorteviltstrategi>

Strategiens visjon er "Robuste bestander i en natur i endring". Fra en jaktkultur delvis basert på flest mulig og størst mulig, er fokuset endret til det beste for hjorteviltartene:

- mest mulig naturlig demografi i bestandene
- eldre gjennomsnittsalder i bestandene

- sammenheng mellom tetthet og samlede beiteressurser
- fokus på hvilke individer som er igjen etter jakta

For å nå visjonen har strategien fem satsingsområder med tilhørende tiltak. Nedenfor har vi listet opp satsingsområdene med tiltakene som er mest relevant for Kvinesdal.

- Grenseløs forvaltning handler om at viltet skal forvaltes uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Målsettingen er at forvaltningen av hjortevilt skal skje på en skala som minimum tilsvarer deres leveområder, og forvaltningen skal være kunnskapsbasert i alle ledd. Forslag til tiltak som er relevant for Kvinesdal:
 - øremerke midler til kompetanse i kommunene
 - årlig brev til kommunene om viltoppgavene
 - bedre muligheter for sanksjonering
 - mer samarbeid på tvers av kommunegrenser
 - mer rettferdig fordeling av hjorteviltrelaterte inntekter og utgifter mellom rettshavere
- Arealbrukskonflikter handler om å utvikle sameksistensen mellom hjorteviltet og samfunnet som ivaretar de grunnleggende behovene til begge. Hjorteviltets leveområder skal ivaretas, og omfanget av arealbrukskonflikter skal reduseres. Forslag til tiltak som er relevant for Kvinesdal:
 - minimumskrav til kunnskapsinnhenting i nye arealplaner der hjortevilt blir berørt
 - øke sektorsamarbeidet for å utvikle effektive skade- og konfliktdempende tiltak, f.eks. i landbruket
 - bedre opplæring om vilt i trafikken
 - gjøre avbøtende tiltak på de 20 mest ulykkesbelastede strekninger på hhv. vei og jernbane
 - nytt varslingsystem for vilt påkjørsler med automatisk lokalisering av innringer, samt sikre bedre kapasitet til å håndtere skademeldinger
 - finansiere fallviltarbeidet med andre midler enn kommunale viltfond
- Vilthelse handler om å sikre best mulig vilthelse, og å hindre spredning av sykdommer på tvers av arter og områder. Siktemålet er at helse- og velferdstilstanden i hjorteviltbestandene ikke skal forringes som følge av menneskelig aktivitet, og bestandene skal forvaltes på en måte som gjør dem mindre sårbare mot naturlige endringer. Forslag til tiltak som er relevant for Kvinesdal:
 - øke kunnskapen om hvordan klimaet påvirker hjorteviltet
 - informasjon til jegerne om innførsel og spredning av dyresykdommer
 - øke kunnskapen om smitte mellom dyr og mennesker
 - ny veileder: kjennetegn på en robust bestand (kondisjon, kjønns- og alderssammensetning, genetisk variasjon)
- Fremtidens jaktutøvelse handler om at samfunnets verdier og normer skal legge føringer for jaktutøvelsen. Det er et mål at alle aktører i norsk hjorteviltforvaltning skal sette søkelyset på forvaltning av den delen av bestanden som er igjen etter jakta. Forslag til tiltak som er relevant for Kvinesdal:

- øke søkelyset på jaktutøvelse som bidrar til god dyrevelferd og robuste bestander
 - tillate bruk av ny teknologi dersom den bidrar til å nå strategiens visjon
 - sette kloke krav til bruken av ny teknologi og til utøverne
- Hjortevilt som næring handler om å legge til rette for verdiskaping fra hjorteviltet, inkludert lokal forankret næringsutvikling og nyskaping. I dette ligger at lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen skal videreutvikles innenfor rammene av en langsiktig forvaltning som sikrer robuste bestander.
 - hjorteviltet kan tas inn som del av arbeidet med å utvikle strategier for reiseliv og annen næringsutvikling
 - senke terskelen for å få kjøtt til viltbehandlingsanlegg
 - flere viltbehandlingsanlegg
 - feltkontrollørordningen videreutvikles

Vurdering

Å lage overvordnete planer gir anledning til å løfte blikket og fokusere på viktige utfordringer. Kommunedirektøren mener hjorteviltstrategien har truffet godt, temaene er viktige.

Strategien spør hvordan vi skal klare å få flertallet av viltmyndigheter, grunneiere og jegere med på å strekke seg mot visjonen, og få fokuset over på hva som er best for bestandene. Kommunedirektøren opplever at mange jegere allerede tenker slik, de er oppriktig opptatt av hvilke dyr som er igjen i bestandene etter jakt. Mange har eierfølelse til «egne dyr», og det er viktig å ta vare på dette eierforholdet. Faren med store forvaltningsenheter er at eierskapet forsvinner, det blir ikke lenger så viktig hva som skytes. Bestandsplaner er, i utgangspunktet, et godt virkemiddel. En stor fordel er at strukturen med jaktfelt og vald beholdes, og dette er viktig for eierskapsfølelsen, men vi opplever at fordelene er så små og få at grunneierne ikke får nok igjen for arbeidet. Vi savner flere tydelige og gode fordeler for de som tar jobben med å utarbeide bestandsplaner.

Kommunedirektøren støtter et nytt varslingsystem for viltpåkjørsler, men det aller viktigste er fortsatt at bilføreren får svar når han/hun ringer politiet. Kapasiteten hos politiet må styrkes.

Fallviltarbeidet er en offentlig oppgave og må finansieres over statsbudsjettet, viltfondet er ikke rett plass å hente pengene fra.

I kampen om arealene ender hjorteviltet ofte opp som tapende part. Et eksempel er de store veiprosjektene med viltgjerd. Viltgjerdene hindrer ulykker, men samtidig ødelegges trekkene mellom leveområder. Tunneler og viltpassasjer skal bøte på skadene, men de er dyre å bygge og blir prioritert ned til fordel for dårligere løsninger for viltet. Vi må få på plass et system der ødelagt natur får en prissatt verdi i konsekvensutredningene, slik at tapet kan veies opp mot samfunnsnyten.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Konsekvenser for barn og unge

Ingen

Konsekvenser for klima og miljø

Hjorteviltstrategien skal bidra til at vi får en kunnskapsbasert og bærekraftig forvaltning av hjorteviltartene.

Konsekvenser for folkehelse

Ingen

Konklusjon

Kommunedirektøren foreslår å spille inn følgende:

- Vi savner flere tydelige og gode fordeler for de som tar jobben med å utarbeide bestandsplaner.
- Vi støtter et nytt varslingsystem for viltpåkjørslar, men det aller viktigste er fortsatt at bilføreren får svar når han/hun ringer politiet. Kapasiteten hos politiet må styrkes.
- Fallviltarbeidet er en offentlig oppgave og må finansieres over statsbudsjettet, viltfondet er ikke rett plass å hente pengene fra.
- Vi må få på plass et system der ødelagt natur får en prissatt verdi i konsekvensutredningene, slik at tapet kan veies opp mot samfunnsnyttan.

RETT UTSKRIFT

DATO: 24. september 2025